

ZAKON

O UTVRĐIVANJU FINANSIJSKE PODRŠKE PRIVREDNIM SUBJEKTIMA ZA ODRŽAVANJE LIKVIDNOSTI I OBRтна SREDSTVA U OTEŽANIM EKONOMSKIM USLOVIMA USLED PANDEMIJE COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS-COV-2

I. UVODNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom se, u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog i privrednog sistema Republike Srbije u uslovima potencijalnih rizika zbog opasnosti od širenja zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, uređuje dodela kreditnih sredstava privrednim subjektima koji su Fondu za razvoj Republike Srbije (u daljem tekstu: Fond), podneli zahteve za kredit do 10. decembra 2020. godine u skladu sa Uredbom o utvrđivanju Programa finansijske podrške privrednim subjektima za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva u otežanim ekonomskim uslovima usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, br. 54/20, 57/20 i 65/20 - dr. zakon, u daljem tekstu: Uredba), korisnici i namena sredstava, uslovi korišćenja sredstava, finansijski okvir i način realizacije i praćenje realizacije finansijske podrške privrednim subjektima.

II. KORISNICI I NAMENA SREDSTAVA

Član 2.

Pravo na korišćenje sredstava na osnovu ovog zakona imaju preduzetnici, zadruge, mikro, mali i srednji privredni subjekti koji su u većinskom privatnom ili zadružnom vlasništvu i koji obavljaju proizvodnu, uslužnu, trgovinsku i poljoprivrednu delatnost, koji su Fondu podneli zahteve za kredit do 10. decembra 2020. godine u skladu sa Uredbom, a o kojima do dana stupanja na snagu ovog zakona nije odlučeno.

Sredstva se mogu koristiti za nabavku obrtnih sredstava i održavanje tekuće likvidnosti privrednih subjekata u cilju redovnog izmirivanja obaveza prema poslovnim partnerima, zaposlenima i državi.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- 1) organizovanje igara na sreću, lutrije i sl. delatnosti;
- 2) promet nafte i naftnih derivata;
- 3) proizvodnju i promet proizvoda ili za aktivnosti, koje su u skladu sa propisima Republike Srbije, međunarodnim sporazumima koji se primenjuju u Republici Srbiji ili pravilima Evropske investicione banke (u daljem tekstu: EIB), zabranjene.

III. USLOVI KORIŠĆENJA SREDSTAVA

Član 3.

Uslov koji mora da ispuni podnosilac zahteva za kredit je da nije u teškoćama, odnosno da nad njim nije pokrenut stečajni postupak, da se nad njim ne sprovodi postupak za unapred pripremljeni plan reorganizacije (u daljem tekstu: UPPR) ili da na snazi nisu mere iz UPPR, da se nad njim ne sprovodi plan

reorganizacije ili da na snazi nisu mere iz plana reorganizacije, finansijsko restrukturiranje ili postupak likvidacije.

Po zahtevima podnetim u 2020. godini, kredit se može odobriti i ako je u zvaničnim finansijskim izveštajima privrednog subjekta (za 2018. ili 2019. godinu), iskazan neto gubitak, ali je ostvaren poslovni dobitak. Ovaj uslov ne primenjuje se na preduzetnike koji nemaju obavezu podnošenja finansijskih izveštaja.

Član 4.

Kreditni za održavanje tekuće likvidnosti i nabavku obrtnih sredstava, odobravaju se pod sledećim uslovima:

- 1) rok otplate je do 48 meseci koji uključuje grejs period do 18 meseci - ukupno trajanje kredita je do 18 meseci grejs perioda i do 30 meseci otplate;
- 2) kamatna stopa je 1% na godišnjem nivou;
- 3) krediti se odobravaju i vraćaju u dinarima;
- 4) minimalni iznos kredita za jednog korisnika kredita za privredna društva je 1.000.000,00 dinara, a za preduzetnike, zadruge i privredne subjekte registrovane u odgovarajućem registru 200.000,00 dinara;
- 5) maksimalan iznos kredita za jednog korisnika kredita može biti:
 - (1) za preduzetnike i mikro pravna lica do 10.000.000,00 dinara,
 - (2) za mala pravna lica do 60.000.000,00 dinara,
 - (3) za srednja pravna lica do 100.000.000,00 dinara;
- 6) otplata kredita vršiće se u mesečnim anuitetima;
- 7) u grejs periodu kamata se obračunava i pripisuje glavnom dugu;
- 8) najviši iznos odobrenog kredita može biti do 50% ostvarenih poslovnih prihoda po predatom finansijskom izveštaju iz 2019. godine;
- 9) instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita su:
 - (1) menica i menično ovlašćenje jemca/pristupioca dugu (ukoliko postoji jemstvo/pristupanje dugu drugog privrednog subjekta) i/ili
 - (2) hipoteka na nepokretnostima čija je tržišna vrednost 1:1 u odnosu na visinu odobrenog kredita i/ili
 - (3) zaloga na opremi/pokretnim stvarima čija je tržišna vrednost 1:1 u odnosu na visinu odobrenog kredita i/ili
 - (4) menica i menično ovlašćenje osnivača/akcionara dužnika.

Menica i menično ovlašćenje dužnika se obavezno dostavljaju uz jedno od sredstava obezbeđenja navedenih u stavu 1. tačka 9) podtač. (1) - (4) ovog člana.

U zavisnosti od iznosa kredita, korisnici kredita dostavljaju sledeća sredstva obezbeđenja:

- 1) do iznosa od 1.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita i lične menice osnivača sa većinskim kapitalom;
- 2) do iznosa od 2.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita, lične menice osnivača sa većinskim kapitalom i jemstvo fizičkog lica koje je zaposleno na neodređeno vreme kod podnosioca zahteva za kredit ili drugog privrednog subjekta;

3) do iznosa od 10.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita, lične menice osnivača sa većinskim kapitalom i jemstvo povezanog pravnog lica;

4) do iznosa od 25.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita, lične menice osnivača sa većinskim kapitalom i jemstvo bonitetnog privrednog subjekta koji nije povezano pravno lice sa korisnikom kredita;

5) za iznos veći od 25.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita, zaloga na opremi u svojini korisnika kredita ili zalagodavca i/ili hipoteka prvog reda.

Član 5.

Na privredne subjekte čija je pretežna delatnost iz oblasti turizma, ugostiteljstva i putničkog saobraćaja prilikom odobravanja kredita primenjuju se sledeći posebni uslovi korišćenja kredita, i to:

1) rok otplate je do pet godina koji uključuje grejs period do dve godine - ukupno trajanje kredita je do 24 meseca grejs perioda i do 36 meseci otplate;

2) kamatna stopa je 1% na godišnjem nivou;

3) krediti se odobravaju i vraćaju u dinarima;

4) minimalni iznos kredita za jednog korisnika kredita za privredna društva je 1.000.000,00 dinara, a za preduzetnike, zadruge i privredne subjekte registrovane u odgovarajućem registru 200.000,00 dinara;

5) maksimalan iznos kredita za jednog korisnika kredita može biti:

(1) za preduzetnike i mikro pravna lica do 10.000.000,00 dinara,

(2) za mala pravna lica do 70.000.000,00 dinara,

(3) za srednja pravna lica do 110.000.000,00 dinara;

6) najviši iznos odobrenog kredita može biti do 80% ostvarenih poslovnih prihoda po predatom finansijskom izveštaju iz 2019. godine;

7) otplata kredita vršiće se u mesečnim anuitetima;

8) u grejs periodu kamata se obračunava i pripisuje glavnom dugu;

9) u zavisnosti od iznosa kredita, korisnici kredita dostavljaju sledeća sredstva obezbeđenja:

(1) do iznosa od 5.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita i jemstvo jednog ili više osnivača ili jemstvo fizičkog lica koje je zaposleno na neodređeno vreme kod podnosioca zahteva za kredit ili drugog privrednog subjekta,

(2) do iznosa od 20.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita, jemstvo jednog ili više osnivača i jemstvo povezanog pravnog lica ili jemstvo bonitetnog privrednog subjekta koji nije povezano pravno lice sa korisnikom kredita,

(3) do iznosa od 70.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita, jemstvo jednog ili više osnivača i jemstvo bonitetnog privrednog subjekta koji nije povezano pravno lice sa korisnikom kredita,

(4) za iznos veći od 70.000.000,00 dinara, sredstva obezbeđenja su menice korisnika kredita, zaloga na opremi, robi i/ili vozilima u svojini korisnika kredita ili zalagodavca i/ili hipoteka prvog reda.

Delatnosti iz oblasti turizma, ugostiteljstva i putničkog saobraćaja koje se kreditiraju pod uslovima navedenim u stavu 1. ovog člana su:

ŠIFRA	NAZIV DELATNOSTI
5010	Pomorski i priobalni prevoz putnika
5040	Prevoz tereta unutrašnjim plovnim putevima
5510	Hoteli i sličan smeštaj
5222	Uslužne delatnosti u vodenom saobraćaju
5229	Ostale prateće delatnosti u saobraćaju
5520	Odmarališta i slični objekti za kraći boravak
5530	Delatnost kampova, auto-kampova i kampova za turističke prikolice
5590	Ostali smeštaj
5610	Delatnosti restorana i pokretnih ugostiteljskih objekta
5621	Ketering
5629	Ostale usluge pripremanja i posluživanja hrane
5630	Usluge pripremanja i posluživanja pića
7311	Delatnost reklamnih agencija
7711	Iznajmljivanje i lizing automobila i lakih motornih vozila
7911	Delatnost putničkih agencija
7912	Delatnost tur-operatora
7990	Ostale usluge rezervacije i delatnosti povezane s njima
8230	Organizovanje sastanaka i sajmova
8710	Delatnosti smeštajnih ustanova s medicinskom negom
9002	Druge umetničke delatnosti u okviru izvođačke umetnosti
9103	Zaštita i održavanje nepokretnih kulturnih dobara, kulturno-istorijskih lokacija, zgrada i sličnih turističkih spomenika
4931	Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika
4939	Ostali prevoz putnika u kopnenom saobraćaju
5221	Uslužne delatnosti u kopnenom saobraćaju

Povoljniji uslovi za kredit propisani ovim članom za šifru delatnosti 5221 – uslužne delatnosti u kopnenom saobraćaju obezbeđuju se za privredna društva koja poseduju licencu za pružanje staničnih usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju.

Član 6.

Za klijente iz portfolija Fonda koji već imaju uspostavljena realna/odgovarajuća sredstva obezbeđenja, krediti se odobravaju uz sredstvo obezbeđenja višeg reda.

Nepokretnosti, odnosno oprema koje služe kao obezbeđenje kredita u skladu sa ovim zakonom ne moraju biti osigurane i polisa ne mora biti vinkulirana u korist Fonda. Zaloga na opremi, robi i/ili vozilima ili hipoteka mogu biti obezbeđenje i za iznose kredita manje od 25.000.000,00 dinara, odnosno manje od 70.000.000,00 dinara za privredne subjekte čija je pretežna delatnost iz oblasti turizma, ugostiteljstva i putničkog saobraćaja.

Ukoliko su osnivači privrednog subjekta lica koja su strani državljani ili privredna društva registrovana u inostranstvu ne dostavljaju se lične menice osnivača.

Privredni subjekti koji se opredele za korišćenje sredstava po ovom zakonu, ne mogu isplaćivati dividende do kraja 2021. godine (moguća je isplata u akcijama).

Korisnicima kredita kojima je kredit odobren u 2020. godini, osim korisnika čija je pretežna delatnost iz oblasti turizma, ugostiteljstva i putničkog saobraćaja, rok otplate kredita može da se produži za 12 meseci, u okviru koga se i grejs period i period otplate produžavaju za šest meseci bez zaključivanja posebnog aneksa ugovora i pratećih dokumenata.

Fond je dužan da korisnicima kredita iz stava 5. ovog člana ponudi produženje roka otplate i grejs perioda u skladu sa stavom 5. ovog člana i da obaveštenje o tome objavi na svojoj internet prezentaciji, čime se smatra da su svi korisnici kredita obavešteni i da im je ponuđeno produženje roka otplate i grejs perioda.

Ako korisnik kredita u roku od 30 dana od dana objavljivanja obaveštenja ne odbije ponudu, smatra se da je tu ponudu prihvatio, u kom slučaju će Fond sačiniti novi plan otplate kredita koji dostavlja korisniku kredita putem elektronske ili redovne pošte.

IV. FINANSIJSKI OKVIR

Član 7.

Sredstva za sprovođenje ovog zakona biće obezbeđena iz kreditne linije EIB, u iznosu od najmanje 12.000.000.000,00 dinara. Zahtevi za kredit finansirani iz ovih sredstava treba da budu usklađeni sa pravilima EIB. Ukoliko zahtevi za kredit nisu u skladu sa pravilima EIB, isti mogu da budu finansirani iz drugih sredstava opredeljenih za realizaciju ovog zakona pod uslovom da nisu zabranjeni po nekom drugom osnovu.

Pored kreditne linije EIB za sprovođenje ovog zakona koristiće se i sredstva Fonda, sredstva opredeljena Uredbom koja nisu plasirana, kao i sredstva iz Programa o rasporedu i korišćenju sredstava za kreditnu podršku preduzećima od strateškog značaja za Republiku Srbiju i ostalim preduzećima u postupku privatizacije preko Fonda za razvoj Republike Srbije za 2021. godinu, odnosno sredstva koja se nalaze na posebnom podračunu kod Fonda, a predstavljaju vraćena sredstva po osnovu odobrenih kredita po programima Vlade za subvencije privredi, odnosno kreditnu podršku privredi.

V. NAČIN REALIZACIJE

Član 8.

Ministarstvo privrede (u daljem tekstu: Ministarstvo), potpišaće sa Fondom ugovor o komisiju koji se odnosi na sprovođenje ovog zakona, kojim će na Fond biti preneti obaveza obrade zahteva privrednih subjekata za kredit koji su, u skladu sa Uredbom, primljeni kod Fonda do 10. decembra 2020. godine, obaveza zaključivanja ugovora o kreditu sa privrednim subjektima, kao i kontrola namenskog korišćenja kreditnih sredstava.

Ministarstvo će, po zaključenju ugovora sa Fondom, a u skladu sa prenosom sredstava kredita od strane EIB, sukcesivno prenositi sredstva za sprovođenje ovog zakona Fondu.

Tehničku podršku u sprovođenju ovog zakona pružaće Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a.d. Užice (u daljem tekstu: AOFI), na osnovu ugovora o saradnji koji će Fond zaključiti sa AOFI.

Upravni odbor Fonda doneće najkasnije do 31. decembra 2021. godine odluke po zahtevima koji su primljeni do 10. decembra 2020. godine, a o kojima do dana stupanja na snagu ovog zakona nije odlučeno, do visine raspoloživih sredstava predviđenih u skladu sa ovim zakonom.

Po ovom zakonu može se odobriti samo jedan zahtev po privrednom subjektu.

Prilikom dodele sredstava Fond će, u skladu sa izjavom podnosioca zahteva, voditi računa o kumulaciji sredstava u skladu sa pravilima za dodelu državne pomoći predviđenim uredbom kojom se uređuju uslovi i kriterijumi usklađenosti državne pomoći radi otklanjanja ozbiljnih poremećaja u privredi prouzrokovanih epidemijom zarazne bolesti COVID-19.

Upravni odbor Fonda doneće uslove, kriterijume i procedure za odobravanje kredita za nabavku obrtnih sredstava i održavanje tekuće likvidnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje Fond za razvoj Republike Srbije.

VI. PRAĆENJE REALIZACIJE

Član 9.

Nadzor i kontrolu namenskog korišćenja sredstava po odobrenim kreditima i kreditima koji se odobravaju u skladu sa ovim zakonom vrši Fond. U vršenju kontrole, tehničku podršku Fondu pruža AOFI.

Korisnik sredstava dužan je da Fondu i AOFI u svakom trenutku, od podnošenja zahteva do isteka tri godine od zaključenja ugovora, odnosno pet godina od zaključenja ugovora za kredite privrednim subjektima čija je pretežna delatnost iz oblasti turizma, ugostiteljstva i putničkog saobraćaja, omogući kontrolu i uvid u dokumentaciju potrebnu radi odlučivanja o zahtevu za kredit i kontrole namenskog korišćenja kreditnih sredstava.

Fond će, na zahtev Ministarstva, dostavljati periodične izveštaje o sprovođenju i kontroli sprovođenja ovog zakona do isplate poslednjeg kredita.

Fond će godišnje izveštaje o sprovođenju ovog zakona dostaviti Ministarstvu. Ministarstvo će izveštaj radi informisanja dostaviti Vladi.

Fond je dužan da deset godina od dodele kreditnih sredstava po ovom zakonu vodi evidenciju o odobrenim kreditima i da Komisiji za kontrolu državne pomoći, na njen zahtev, dostavi svaki podatak iz evidencije.

Fond će sva sredstva primljena u jednom mesecu po osnovu mesečnih anuiteta otplate kredita po odobrenim kreditima finansiranim sredstvima iz budžeta Republike Srbije i kreditne linije EIB početkom sledećeg meseca, vraćati u budžet Republike Srbije, kao i sva eventualno vraćena sredstva od strane korisnika kredita. Navedeni iznos umanjuje se za eventualne troškove prinudne naplate potraživanja i troškove platnog prometa koji padaju na teret budžeta Republike Srbije.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 10.

Na privredne subjekte kojima je kredit odobren u 2020. godini u skladu sa Uredbom primenjuju se odredbe ugovora o kreditu zaključenih sa tim subjektima, odredbe ovog zakona kojima je uređena mogućnost produženja roka otplate kredita, u okviru koga se produžavaju grejs period i period otplate, kao i odredbe ovog zakona koje se odnose na praćenje realizacije.

Na privredne subjekte koji su u skladu sa Uredbom podneli zahteve do 10. decembra 2020. godine, a o kojima do dana stupanja na snagu ovog zakona nije odlučeno, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Prestanak važenja propisa

Član 11.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba o utvrđivanju Programa finansijske podrške privrednim subjektima za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva u otežanim ekonomskim uslovima usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, br. 54/20, 57/20 i 65/20 - dr. zakon).

Stupanje na snagu

Član 12.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.